30 Ιανουαρίου 2026

Από πότε τιμάται η «Γιορτή των Τριών Ιεραρχών» στην Κύπρο

/ Γενικά Θέματα / Εκπαίδευση

Στην Κύπρο η Γιορτή των Γραμμάτων (ή «Γιορτή των Τριών Ιεραρχών / Ελληνικών Γραμμάτων») τιμάται ως σημαντική εκπαιδευτική και πολιτισμική ημέρα την 30ή Ιανουαρίου και αποτελεί επίσημη σχολική αργία.

Η εορτή των Γραμμάτων έχει βαθιές ιστορικές ρίζες στην κυπριακή κοινωνία. Σύμφωνα με ιστορικές μαρτυρίες, για πρώτη φορά εορτάστηκε στην Κύπρο τουλάχιστον από το 1853, στην Ελληνική Σχολή Λευκωσίας, όπου τότε συγκεντρώθηκε πλήθος κόσμου για τον εορτασμό της ημέρας.

Σύμφωνα με σχετικό άρθρο του ιστορικού Πέτρου Παπαπολυβίου, η Γιορτή των Γραμμάτων και των Τριών Ιεραρχών καθιερώθηκε στον ευρύτερο ελληνικό χώρο στις αρχές του 19ου αιώνα (1805–1820) σε κέντρα όπως η Κωνσταντινούπολη, η Σμύρνη και η Ιόνιος Ακαδημία, ενώ από το 1842 οργανώθηκε επίσημα στην Αθήνα από το Πανεπιστήμιο Αθηνών, αποκτώντας σταδιακά τον συμβολικό παιδευτικό χαρακτήρα που διατηρεί μέχρι σήμερα.

Στην Κύπρο, η παλαιότερη εξακριβωμένη αναφορά στον σχολικό εορτασμό της ημέρας χρονολογείται στις 30 Ιανουαρίου 1853, με πανηγυρική ομιλία του

διευθυντή της Ελληνικής Σχολής Λευκωσίας, Επαμεινώνδα Φραγκούδη, παρουσία πλήθους κόσμου. Η γιορτή θεσμοθετήθηκε και κανονιστικά το 1859, ως επίσημη ετήσια εορτή της Σχολής.

Κατά το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα, ο εορτασμός εδραιώθηκε σε αστικά κέντρα όπως η Λεμεσός και εξαπλώθηκε σταδιακά και στην κυπριακή ύπαιθρο, ακόμη και σε απομακρυσμένες κοινότητες. Μετά την Αγγλοκρατία (1878), η γιορτή προσέλαβε εντονότερο εθνικό και ιδεολογικό χαρακτήρα, συνδεόμενη με την παιδεία, την Ορθοδοξία και την ελληνική εθνική ταυτότητα.

Μέχρι τα τέλη του 19ου αιώνα, η Γιορτή των Γραμμάτων είχε πλέον καθιερωθεί ως κορυφαία σχολική και κοινωνική εορτή σε ολόκληρη την Κύπρο, με τελετουργικό που περιλάμβανε εκκλησιασμό, πανηγυρικούς λόγους, μαθητικές απαγγελίες και τον εθνικό ύμνο – μια παράδοση που, με παραλλαγές, διατηρήθηκε και κατά την Αγγλοκρατία.

Φωτογραφία: (Άνοιξη του 1971) οι μαθητές και οι μαθήτριες της Α΄ Αστικής Σχολής Λαπήθου ανηφορίζουν μετά τη δοξολογία από τον ναό του Αποστόλου Λουκά Λαπήθου στην Πλατεία Ηρώων της κωμόπολης. Σημαιοφόρος ο Χρίστος Χατζηχρίστου, δεξιά ο Άδωνις Καϊμακάμης και αριστερά ο Δρ. Πετρος Παπαπολυβίου.

Πηγή: sigmalive.com